זוהר, פרשת קדושים

ספר הזוהר

ספר הזהר, ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף פ עמוד א

וידבר יהו״ה אל משה לאמר. דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה אלהיכם (ויקרא יט ב) .

רבי אלעזר פתח **אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו׳** (תהלים לב ט) .

בכמה זמנין אורייתא אסהידת בהו בבני נשא, כמה זמנין ארימת קלין לכל סטרין לאתערא להו, וכלהו דמיכין בשינתא בחוריהון, לא מסתכלין ולא משגיחין. בהיך אנפין יקומון ליומא דדינא עלאה כד יתבע לון מלכא עלאה עלבונא דאורייתא דצווחת לקבליהון ולא אהדרו אפין לקבלה ! דכלהו פגימין בכלא - דלא ידעו מהימנותא דמלכא עלאה. ווי לון ! ווי לנפשהון ! דהא אורייתא בהו אסהידת ואמרת **מי פתי יסור הנה חסר לב אמרה לו** (משלי ט טז) .

מהו **חסר לב** ? דלית ליה מהימנותא. דמאן דלא אשתדל באורייתא - לאו ביה מהימנותא ופגים הוא מכלא. **אמרה לו** - ׳אומרה לו׳ מבעי ליה כמה דאת אמר **אומרה לאל סלעי** - מהו **אמרה** ? אלא לאכללא ולאתוספא אורייתא דלעילא דהיא קרייה ליה ׳חסר לב׳, פגים מהימנותא. דהכי תנינן כל מאן דלא אשתדל באורייתא אסיר למקרב לגביה לאשתתפא בהדיה ולמעבד ביה סחורתא, וכ״ש למהך עמיה באורחא, דהא לית ביה מהימנותא.

תנינן כל בר נש דאזיל באורחא ולית עמיה מלי דאורייתא - אתחייב בנפשיה. כל שכן מאן דאזדווג באורחא עם מאן דלית ביה מהימנותא, דלא חשיב ליקרא דמאריה ודידיה, דלא חס על נפשיה.

ר׳ יהודה אומר מאן דלא חס על נפשיה - היך ישלוף נפשא דכשרא לבריה ? ועל דא כתיב **אל תהיו כסוס כפרד אין הבין**.

זכאין אינון צדיקייא דמשתדלי באורייתא וידעין ארחוי דקב״ה, ומקדשי גרמייהו בקדושה דמלכא ואשתכחו קדישין בכלא, ובגין כך משלפי רוחא דקדושה מלעילא, ובנייהו כלהו זכאי קשוט ואקרון ׳בני מלכא׳ ׳בנין קדישין׳. ווי להון לרשיעייא דכלהו חציפין ועובדייהו חציפין. בגיני כך ירתין בנייהו נפשא חציפא מסטרא דמסאבא, כמה דכתיב **ונטמתם בם** - אתא לאסתאבא מסאבין ליה.

אל תהיו כסוס כפרד - דאינון מארי זנותא על כלא. **אין הבין** - דלא ישתדלו בני נשא בארחא דא. דאי הכי כתיב הכא **אין הבין** וכתיב התם **והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה והמה רועים לא ידעו הבין** (ישעיהו נו יא) . כלומר יהון מזדמנין אינון דאקרון ׳עזי נפש׳. מאי טעמא ? משום ד**לא ידעו הבין**.

והמה רועים - מאי **רועים** ?

רעיא מהימנא

[**זכאין אינון אברים וכו׳** - עד **למהוי בגדתה** מהרעיא מהימנא - נדפס אלא פגיעה - **דף רכ״ה ע״ב**]

דף פ עמוד ב

אלין אינון מדברי ומנהגי לבר נש בגיהנם. **לא ידעו שבעה** - כמה דאת אמר **לעלוקה שתי בנות הב הב** (משלי ל טו) , בגין כך דאינון הב הב לא ידעו שבעה. **כלם לדרכם פנו איש לבצעו מקצהו** (ישעיהו נו יא) - דהא תיירי דגיהנם אינון.

וכל דא מאן גרים להו ? בגין דלא אתקדשו בההוא זווגא כמה דאצטריך. ועל דא כתיב **קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה**. אמר קב״ה מכל שאר עמין לא רעיתי לאדבקא בי אלא ישראל דכתיב **ואתם הדבקים ביהו״ה** - אתון ולא שאר עמין. בגין כך **קדושים תהיו** דייקא :

קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה.

רבי יצחק פתח : **הוי ארץ צלצל כנפים וגו׳** (ישעיהו יח א) - וכי בגין דהיא ארץ צלצל כנפים קנטורא ביה אשתכח דכתיב **הוי ארץ** ? אלא אמר ר׳ יצחק בשעתא דקב״ה ברא עלמא ובעא לגלאה עמיקתא מגו מסתרתא ונהורא מגו חשוכא - הוו כלילן דא בדא. ובגין כך מגו חשוכא נפק נהורא ומגו מסתרתא נפק ואתגליא עמיקא. ודא נפקא מן דא. דמגו טב נפיק ביש, ומגו רחמי נפיק דינא. וכלא אתכליל דא בדא ; יצר טוב ויצר רע, ימינא ושמאלא, ישראל ושאר עמי, חוור ואוכם. וכלא חד בחד תלייא.

תאנא אמר ר׳ יצחק אמר ר׳ יהודה, כל עלמא כלהו לא אתחזי אלא בחד עטירא דקוטפא בקיטרוי. כד אתדן עלמא - בדינא כליל ברחמי אתדן. ואי לאו - לא יכיל עלמא לקיימא אפילו רגעא חדא. והא אוקימנא מלי כמה דכתיב **כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לָאָרֶץ צָדָק לָמְדוּ יֹשְׁבֵי תֵבֵל** (ישעיהו כו ט) . ותאנא בההוא

זמנא דדינא תלייא בעלמא וצדק אתעטרא בדינא - כמה מארי דגדפין מתערי לקבלי מארי דדינא קשיא לשלטאה בעלמא. פרסין גדפין מהאי סטרא ומהאי סטרא לאשגחא בעלמא. כדין מתערין גדפין למפרס לון ולאשתאבא בדינא קשיא, ושאטין בעלמא לאבאשא. כדין כתיב **הוי ארץ צלצל כנפים**.

אמר ר׳ יהודה, חמינא בני עלמא בחציפותא, בר אינון זכאי קשוט. ובגין כך כביכול כלא הכי אשתכח; אתא לאתדכאה - מסייעין ליה, אתי לאסתאבא - כמה דאוקימנא **ונטמתם בם**.

רבי יוסי הוה אזיל בארחא. פגע ביה ר׳ חייא. אמר ליה האי דאוקמוה חברייא דכתיב בעלי **ולכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ומנחה עד עולם** (ש״א ג יד) - בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר הוא בדברי תורה. אמאי? בגין דדברי תורה סלקין על כל קרבנין דעלמא כמה דאוקמוה דכתיב **זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים** - שקיל אורייתא לקביל כל קרבנין דעלמא.

א״ל הכי הוא ודאי. דכל מאן דאשתדל באורייתא - אע״ג דאתגזר עליה עונשא מלעילא - ניחא ליה מכל קרבנין ועלוון וההוא עונשא אתקרע. ותא חזי לא אתדכי בר נש לעלמין אלא במילין דאורייתא. בגיני כך מלין דאורייתא לא מקבלין טומאה בגין דאיהי קיימא לדכאה לאלין מסאבי. ואסוותא באורייתא אשתכח דכתיב **רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך**. ודכוותא אשתכח באורייתא דכתיב **יראת יהו״ה טהורה עומדת לעד** - מאי **עומדת לעד**? דקיימא תדירא בההוא דכיותא ולא אתעדי מניה לעלמין.

א״ל **יראת יהו״ה** כתיב ולא תורה? אמר ליה - הכי הוא ודאי, דהא אורייתא מסטרא דגבורה קא אתייא. א״ל ומהתם נפקא - מהכא נפקא! דכתיב **ראשית חכמה יראת יהו״ה**, וכתיב **יראת יהו״ה טהורה**. ואורייתא ׳קדושה׳ אתקרי דכתיב **כי קדוש אני יהו״ה**, ודא אורייתא שמא קדישא עלאה, ועל דא **רעיא מהימנא**

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פא עמוד א

מאן דאשתדל בה אתדכי ולבתר אתקדש דכתיב **קדושים תהיו** - ״קדושים היו״ לא כתיב אלא **תהיו** - **תהיו** ודאי.

א״ל הכי הוא ומקרא כתיב **ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש** וכתיב **אלה הדברים וגו׳**.

תאנא, קדושה דאורייתא - קדושה דסליקת על כל קדושין. וקדושה דחכמתא עלאה סתימאה סלקא על כלא. אמר ליה, לאו אורייתא בלא חכמתא ולא חכמתא בלא אורייתא, וכלא בחד דרגא הוא, וכלא חד. אלא אורייתא בחכמה עלאה אשתכחת ובה קיימא, ובה אתנטעו שרשהא מכל סטרין.

עד דהוו אזלי אשכחו חד בר נש בלקינטא דקוסטא רכיב על סוסיא. אשתמיט ידוי לחד ענפא דאילנא. א״ר יוסי האי הוא דכתיב **והתקדשתם והייתם קדושים** - אדם מקדש עצמו מלמטה מקדישין אותו מלמעלה. הדא הוא דכתיב **קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה**:

תאני רבי אבא - פרשתא דא כללא דאורייתא היא, וחותמא דקושטא דגושפנקא היא. בפרשתא דא אתחדשו רזין עלאין דאורייתא בעשר אמירן וגזרין וענשין ופקודין עלאין, דכד מטאן חברייא לפרשתא דא הוו חדאן.

אמר ר׳ אבא מאי טעמא פרשתא דעריות ופרשתא דקדושים תהיו סמוכין דא לדא? אלא הכי תאנא - כל מאן דאסתמר מאלין עריין - בקדושה אתעביד ודאי. וכל שכן אי אתקדש בקדושה דמאריה. והא אתערו חברייא אימתי עונתן דכלא לאתקדש בר נש. תא חזי מאן דבעי לאתקדשא ברעותא דמאריה - לא לישמש אלא מפלגות ליליא ואילך או בפלגות ליליא, דהא בההיא שעתא קב״ה אשתכח בגנתא דעדן וקדושה עלאה אתער. וכדין שעתא היא לאתקדשא. האי לשאר בני נשא. תלמידי חכמים דידעין ארחוי דאורייתא - בפלגות ליליא שעתא דלהון למיקם למלעי באורייתא לאזדווגא בכנסת ישראל לשבחא לשמא קדישא למלכא קדישא. בליליא דשבתא דרעותא דכלא אשתכח - זווגא דלהון בההיא שעתא לאפקא רעותא דקב״ה וכנסת ישראל כמה דאתמר, דכתיב **בנים אתם ליהו״ה אלהיכם** ואלין אקרון ׳קדישין׳ דכתיב **קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה**, וכתיב **והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו וגו׳**:

קדושים תהיו.

רבי אבא פתח **ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ** (ש״ב ז כג) (דה״א יז כא) . תא חזי בכל עמין דעלמא לא אתרעי בהו קב״ה בר בישראל בלחודייהו. ועבד לון עמא יחידאה בעלמא וקרא לון ״גוי אחד״ כשמיה. ואעטר לון בכמה עטרין וכמה פקודין לאתעטרא בהו. ועל דא תפילין דרישא ותפילין

דדרועא לאתעטרא בהו בר נש כגוונא דלעילא, ולאשתכחא חד שלים בכלא. ובההיא שעתא דאתעטר בהו בר נש ואתקדש בהו - אתעביד שלים ואקרי ׳אחד׳, ד׳אחד׳ לא אקרי אלא כד איהו שלים. ומאן דפגים לא אקרי ׳אחד׳. ועל דא קב״ה אקרי ׳אחד׳ בשלימו דכלא, בשלימו דאבהן, בשלימו דכנסת ישראל. בג״כ ישראל לתתא אקרון ׳אחד׳. דכד בר נש אנח תפילין ואתחפי בכסוי דמצוה - כדין אתעטר בעטרין קדישין כגוונא דלעילא ואקרי ׳אחד׳. ובגיני כך ליתי **אחד** וישתדל **באחד**. קב״ה דאיהו **אחד** ישתדל **באחד**, דהא לית מלכא משתדל אלא במאי דאתחזי ליה.

ובגיני כך כתיב **והוא באחד ומי ישיבנו** (איוב כג יג) - לא שארי קב״ה ולא אשתכח אלא באחד. **באחד** - ״אחד״ מבעי ליה? אלא במאן דאתתקן בקדושה עלאה למהוי חד - כדין הוא שריא **באחד** ולא באתר אחרא. ואימתי אקרי בר נש **אחד**? בשעתא דאשתכח דכר ונוקבא ואתקדש בקדושה עלאה ואתכוון לאתקדשא. ותא חזי בזמנא

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פא עמוד ב

דאשתכח בר נש בזווגא חד דכר ונוקבא ואתכוון לאתקדשא כדקא יאות - כדין הוא שלים ואקרי ׳אחד׳ בלא פגימו. בגיני כך בעי בר נש למחדי לאתתיה בההיא שעתא, לזמנא לה ברעותא חדא עמיה, ויתכונון תרוייהו כחד לההיא מלה. וכד משתכחי תרוייהו כחד - כדין כלא חד בנפשא ובגופא. בנפשא - לאדבקא דא בדא ברעותא חדא. ובגופא - כמה דאוליפנא דבר נש דלא נסיב הוא כמאן דאתפליג, וכד מתחברן דכר ונוקבא כדין אתעבידו חד גופא. אשתכח דאינהו חד נפשא וחד גופא ואקרי בר נש ׳אחד׳. כדין קב״ה שארי **באחד** ואפקיד רוחא דקדושה בההוא אחד. ואלין אקרון ״בנין דקודשא בריך הוא״ כמה דאתמר.

ובגיני כך - **קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה**. זכאין אינון ישראל דלא אוקים מלה דא באתר אחרא אלא ביה ממש דכתיב **כי קדוש אני יהו״ה** - לאתדבקא ביה ולא באחרא. ועל דא **קדושים תהיו כי קדוש אני יהו״ה אלהיכם**:

איש אמו ואביו תיראו וגו׳ - הא תנינן דפרשתא דא כללא דאורייתא - מקיש דחילו דאבא ואימא לשבתותי. אלא אמר ר׳ יוסי - כלא חד! מאן דדחיל מהאי נטיר להאי. **איש אמו** - אקדים אמו לאביו בדחילו. מאי טעמא? כמה דאוקמוה, אבל אימא דלית רשו בידהא כל כך כאביו אקדים דחילו דילה. רבי יצחק אמר מה כתיב לעילא **קדושים תהיו** - אתי בר נש לאתקדשא באתתיה כחד - ממאן הוא שבחא יתיר בההיא קדושה? הוי אימא מנוקבא! בגין כך - **איש אמו ואביו תיראו**.

ר׳ יהודה אמר **איש אמו ואביו תיראו**. כהאי גוונא **ביום עשות יהו״ה אלהים ארץ ושמים**, ובאתר אחרא אקדים שמים לארץ! אלא לאחזאה דתרוייהו כחדא אתעבידו. אוף הכא - אקדים אמא לאבא ובאתר אחרא אקדים אבא לאמא - לאחזאה דתרוייהו כחדא אשתדלו ביה. **ואת שבתותי תשמרו** (ויקרא יט ג) - שקיל דא לדא. וכלא כחדא אתקלו במתקלא חד דכתיב **ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם**, וכתיב **זכור את יום השבת לקדשו**. אלא חד לאבא וחד לאימא. כתיב הכא **איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו**, וכתיב התם **ואת שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו** (ויקרא יט ל) . מה **מקדשי**? כמשמעו.

רעיא מהימנא

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמוֹרוּ - שָׁקִיל דָּא לְדָא. שָׁקִיל יְקָרָא דְּאָב וְאֵם לְיקָרָא דְּשַׁבָּת. לְאַבָּא אַקְדִּים כָּבוֹד, וְהַאי אִיהוּ דְּאָמַר קְרָא **וְאֵם אָב אֲנִי אַיֶּה כְבוֹדִי וְאִם אֲדוֹנִים אָנִי אַיֵּה מוֹרָאִי** (מלאכי א) . כְּבוֹדִי סָלִיק בְּחוּשְׁבָּן 10 ול״ב **אֱלֹהִים** דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית.

וּבְכָל אֲתַר **כָּבוֹד חֲכָמִים יְנַחֲלוּ** (משלי ג) , וְאוּקְמוּהָ רַבָּנָן **אֵין כָּבוד אֶלָּא תּוֹרָה** בְּגִין דְּאִינּוּן לֵ״ב **אֱלֹהִים** דְּתוֹרָה, יְקָרָא דִּילֵיהּ. וְאִלֵּין חֲכָמִים דְּאוֹרַיְיתָא חֲכָמִים בְּחָכְמָה יָרְתִין הַאי כָּבוֹד. וְלָא טִפְּשֵׁי דְּעָלַיְיהוּ אִתְּמַר **וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן** (משלי ג) . וּמְנָלָן דְּמַאן דְּלָא יָדַע בְּאוֹרַיְיתָא אִקְרֵי **כְּסִיל**? דִּכְתִיב **וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת** (תהלים צב) . וְאֵין **זֹאת** אֶלָּא תּוֹרָה דִּכְתִיב **וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה** (דברים ד) .

רַעְיָא מְהֵימְנָא! בְּגִין דַּחֲלִישְׁתָּא - פָּתַחְנָא לְפַרְשְׁתָּא בְּאִלֵּין פִּקּוּדִין לְמֶהֱוֵי מְעַט עֶזֶר לָךְ. אִתְתָּקַף בָּךְ! דְּהָא מַשְׁרְיָין דִּמְתִיבְתָּאן אָתָאן לְגַבָּךְ בְּפִקּוּדָא בָּתַר דָּא דְּאִיהוּ פִּקּוּדָא לְהַעֲמִיד עָלַיְיךְ מָלֵךְ לְעֵילָּא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָךְ מָלֵךְ בְּעִלָּאִין וְתַתָּאִין בְּדִיוּקְנֵיהּ. בְּגִין דְּרַבָּנָן דִּמְתִיבְתָּא - עָלַיְיהוּ שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה

וְתַתָּאָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶלֶךְ בְּאֶמְצָעִיתָא - אָחִיד בִּעְלָאִין וְתַתָּאִין. הָכִי אַנְתְּ תְּהֵא בְּדִיוּקָנֵיהּ בְּרָא דִּילִיהּ. קוּם בִּיקָרָא דְּמַלְכָּא !

קָם רַעְיָא מְהֵימְנָא, וְסָלִיק יְדוֹי לְעֵילָּא וְאָמַר: יְהֵא רַעֲוָא דְּילָךְ עִלַּת הָעִלּוֹת (דְּאַנְתְּ מִתְעַלֶּה מֵעִלּוּי לְעִלּוּי עַד דְּלֵית עִלּוּי, אֶלָּא

דף פב עמוד א

תו **מקדשי** - אלין אינון דמקדשי גרמייהו בההוא שעתא. כגוונא דא **וּמִמִּקְדָּשִׁי תָּחֵלּוּ** (יחזקאל ט ו) - אל תקרי מִמִּקְדָּשִׁי אלא ממקודשָׁי - מה להלן ממקודשָׁי אף כאן ממקודשָׁי דאינון אבא ואימא:

איש אמו ואביו תיראו.

ר״ש אמר כתיב **ואתם הדבקים ביהו״ה וגו׳** (דברים ד ד) - זכאין אינון ישראל דמתדבקן ביה בקב״ה, ובגין דאינון מתדבקן ביה בקב״ה - כלא אתדבקו כחדא דא בדא. תא חזי בשעתא דבר נש מקדש לתתא, כגון חברייא, דמקדשי גרמייהו משבת לשבת בשעתא דזווגא עלאה אשתכח (דהא בההיא שעתא רעיא אשתכח וברכתא אזדמנת) - כדין מתדבקן כלהו כחד; נפשא דשבת וגופא דאזדמן בשבת. ועל דא כתיב **איש אמו ואביו תיראו** דאינון זווגא חד בגופא בההיא שעתא דאתקדשא. **ואת שבתותי תשמורו** דא שבת עילאה ושבת תתאה דאינון מזמני לנפשא בההוא גופא מההוא זווגא עלאה. ועל דא **ואת שבתותי תשמורו** - תרי. וכלא אתדבק דא בדא - זכאה חולקהון דישראל !

דבר אחר: **ואת שבתותי תשמורו** - לאזהרה לאינון דמחכאן לזווגיהו משבת לשבת, והא אוקימנא, כמה דכתיב **לסריסים אשר ישמרו את שבתותי** (ישעיהו נו ד) - מאן **סריסים**? אלין אינון חברייא דמסרסן גרמייהו כל שאר יומין בגין למלעי באורייתא, ואינון מחכאן משבת לשבת. הדא הוא דכתיב **אשר ישמרו את שבתותי**, כמה דאת אמר **ואביו שמר את הדבר**. ובגיני כך **ואת שבתותי תשמורו. איש אמו ואביו תיראו** - דא גופא. **ואת שבתותי תשמורו** - דא נפשא. וכלא אתדבק דא בדא - זכאה חולקהון דישראל !

רעיא מהימנא

דְּאַנְתְּ לְעֵילָּא מִכָּל עִלּוּי) - לְמֵיהַב לִי חֵילָא לְמֶעְבַּד רְעוּתָךְ בְּדַרְגִּין דִּילָךְ, דְּאִינּוּן אַבָּא וְאִימָּא. וַאֲנָא בְּרָא דִּלְהוֹן. וּבְיִחוּדָךְ - תַּרְוַויְיהוּ אֶחָד. וְאַנְתְּ שַׁקְלַת דְּחִילוּ דְּאַבָּא וְאִימָּא לְדָחֲלוּ דִּילָךְ; בָּתַר דְּאַנְתְּ בְּאֶמְצָעִיתָא חַד וְלָא תְּרֵין בְּלָא שׁוּתָּפוּ. אַף עַל גַּב דְּאִינּוּן חַד בְּשׁוּתָּפוּ דִּילָךְ - אֲבָל אַנְתְּ חַד בְּלָא שׁוּתָּפוּ דְּתִנְיָינָא. וּבְגִין דָּא אִתְּמַר בָּךְ **וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי** (דברים לב) .

הַב לִי חֵילָא לְאִתְעָרָא בִּיקָרָךְ בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבָתַר בִּיקָרָא דְּאָבִי וְאִמִּי דְּבִשְׁמַיָּא דְּאוּקְמוּהָ עֲלַיְיהוּ **גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְאוֹמֵר אֵין פֶּשַׁע חָבֵר הוּא לְאִישׁ מַשְׁחִית** (משלי כח) . וְאוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, אֵין **אָבִיו** אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֵין **אִמּוֹ** אֶלָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְיִקָּרָא דִּילָךְ אַבָּא חָכְמָה דְּכָלִיל עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִתַּתָּא דִּילֵיהּ לְעֵילָּא. וְתַרְוַויְיהוּ אִינּוּן כּוּרְסְיָיא סַפְסָל תְּחוֹתָךְ לִיקָרָךְ.

וְהָכִי תַּקִּינוּ לְמֶהֱוֵי קָטָן לַגָּדוֹל מְכַבֵּד דִּלְעֵילָּא מִנַּיהּ. אַבָּא אִיהוּ חָכְמָה - הַלֹּא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ, לְמֶהֱוֵי מְשַׁמֵּשׁ תְּחוֹתָךְ. וְאַנְתְּ כְּתֶר עֶלְיוֹן עַל רֵישֵׁיהּ. וְלֵית כֶּתֶר עֲלָךְ וְלֵית אֱלָהָא אָחֳרָא. וְאִימָּא - לְשַׁמְּשָׁא לְאַבָּא דְּאִיהוּ תְּחוֹתֵיהּ לְמֶהֱוֵי כְּסֵא תְּחוֹתֵיהּ.

וַיֹּאמֶר אִיהוּ בְּכָל מַאֲמָר עַד תְּלָתִין וּתְרֵין **יְהִי כֵּן וַיְהִי כֵּן**. וְאִיהִי עֲבִידַת מַאֲמָרֵיהּ מִיַּד. וּבְגִין דְּעֲבִידַת מַאֲמָרֵיהּ וְצִוּוּיֵיהּ בְּלָא עִכּוּבָא כְּלַל בל״ב שְׁבִילִין דִּבְהוֹן אִתְבְּרֵי כָּל דִּבְרֵאשִׁית - עוֹבָדָא אִתְקְרִיאַת **כָּבוֹד** - **וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אוֹמֵר כָּבוֹד** (תהלים כט) . **בָּרוּךְ כְּבוֹד יהו״ה מִמְּקוֹמוֹ** (יחזקאל ג) . אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ.

וְתַרְגּוּם ״כְּבוֹד אָבִיו״ (ישעיהו כב כד עיין שם=עי״ש) - **יְקָרָא דַּאֲבוּהִי**. וְדָא **תּוֹרַת יהו״ה תְּמִימָה** (תהלים יט) - עָלָהּ אִתְּמַר **יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים** (משלי ג) .

וישראל דְּאִתְקְרִיאוּ בָּנִים - בִּכְלַל בֵּן וּבַת, מִסְטָרָא דְּתִפְאֶרֶת וּמַלְכוּת דְּאִינּוּן בֵּן וּבַת. יְקָרָא דְּאָבִיו וְאִמּוֹ לְמֶעְבַּד צִוּוּיֵיהּ, וְצִוּוּי דִּילֵיהּ אִינּוּן פִּקּוּדִין דַּעֲשֵׂה. וְהָא אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין **יֵשׁ מְצוּוָּה וְעוֹשָׂה** וּבְגִין כָּךְ אִיהוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. וְהַאי אִיהוּ כָּבוֹד דְּאַבָּא וְאִימָּא - דְּיִצַּוֶּה לִבְרֵיהּ דְּיֶיעְבַּד הָכִי וְאִיהוּ עָבִיד מַיַּד בְּלָא עִכּוּבָא כְּלַל.

וְעִלַּת עַל כֻּלָּא - אֲנָא בָּעֵי לְאִשְׁתַּדְּלָא בִּיקָרָךְ ! לְתַקֵּן מִדּוֹת דְּאַבָּא וְאִימָּא לִיקָרָךְ ! תְּהֵא בְּעָזְרִי לְסַדְּרָא כֻּלָּא כְּדְקָא יָאוֹת. וְאַנְתְּ תְּסַדֵּר לִי וּלְכָל מָארֵי מְתִיבְתָּאן עִילָּא וְתַתָּא, וּמַשְׁרְיָין דְּמַלְאָכִין עִלָּאִין וְתַתָּאִין, לְמֶהֱוֵי מְתַקְּנִין וּמְסַדְּרִין לִיקָרָא דִּילָךְ, וְלִיקָרָא דְּאַבָּא וְאִימָּא, לְמֶהֱוֵי סַפְסָל תְּחוֹת רַגְלוֹי. וּלְמֶעְבַּד צִוּוּיֵיהּ

בְּכָל פְּקוּדִין דִּילֵיהּ. וּלְמִדְחַל מִנֵּיהּ בְּכָל פְּקוּדִין דְּלָא תַּעֲשֶׂה.

דף פב עמוד ב

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

וְהַאי אִיהוּ **אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ** וְסָמִיךְ לֵיהּ **וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמוֹרוּ**. וּבִקְרָא אַחֲרִינָא **וְאֶת מִצְוֹתַי תַּעֲשׂוּ** - מִסְטְרָא דְּפִקּוּדִין דַּעֲשֵׂה דְּאִינּוּן כָּבוֹד - אַקְדִּים אַבָּא לְאִימָּא, וְדָא **י״ה**. מִסְטְרָא דְּלָא תַּעֲשֶׂה - אַקְדִּים אִימָּא לְאַבָּא - וְדָא **ה״י**. וְהַיְינוּ **כִּבּוּד אֱלֹהִים הַסָּתֵר דָּבָר** - לְאִלֵּין דְּלָא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּהַאי כָּבוֹד - הַסָּתֵר **דָּבָר** מִנַּיְיהוּ. וְעָלַיְיהוּ אִתְמַר **וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן** (משלי ג) - אִלֵּין אִינּוּן עַמֵּי הָאָרֶץ. בָּתַר דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּהַאי כָּבוֹד דְּאוֹרַיְיתָא - וְאֵיךְ אָמְרִין **אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שָׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל תְּפִלָּתֵנוּ**? ! הָא אִיהוּ לֵימָא לוֹן **וְאִם אָב אֲנִי אַיֵּה כְבוֹדִי** - אַיֵּה אִשְׁתַּדְּלוּתָא דִּלְכוֹן בְּאוֹרַיְיתָא וּבְפִקּוּדִין דִּילִי לְמֶעְבַּד צִוּוּיַי? ! דְּמַאן דְּלָא יָדַע בְּצִוּוּיֵיהּ דְּמָארֵיהּ - אֵיךְ יַעְבִּיד לֵיהּ !

בַּר מִמַּאן דְּשָׁמַע מֵחֲכָמִים וְעָבִיד. וְהַאי אִיהוּ דְּקַבִּיל **נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע**. וְעִם כָּל דָּא - מַאן דְּלָא קַבִּיל מִמָּארֵיהּ אֶלָּא מִשְׁלוּחֵיהּ - אִיכָּא אַפְרָשׁוּתָא. וּמַאי אַפְרָשׁוּתָא אִית בֵּין דָּא לְדָא? דְּהָא כְּתִיב **מִשֶּׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי** וּלְבָתַר **וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ**. אֲנָא קַבִּילְנָא וּלְבָתַר מוֹסַרְנָא לְכֻלְּהוּ. וְהָכִי מַאן דְּמְקַבֵּל מֵאֲחָרָא - כְּקַבָּלַת סִיהֲרָא וְכַכְבַיָּיא מִשִּׁמְשָׁא. וּבְהַאי קַבּוּל אִתְמְלֵי. וּמַאן דְּמְקַבֵּל - יָכִיל לְאִסְתַּלָּקָא מִנֵּיהּ נְבִיעוּ. כְּמָה דַּחֲזִינָא בְּשִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא דְּאִסְתַּלְקַת נְהוֹרָא דִּלְהוֹן בְּלֵילְיָא - דְּלָא נָהִיר שִׁמְשָׁא אֶלָּא בִּימָמָא וְסִיהֲרָא בְּלֵילְיָא.

וְאִי תֵּימָא דְּהַהוּא נְהוֹרָא דְּסִיהֲרָא מִשִּׁמְשָׁא אִיהוּ - דְּאַף עַל גַּב דְּאִתְכְּנִישׁ - נָהִיר בְּסִיהֲרָא וְכַכְבַיָּא ! הָא חֲזִינָן מִסְטְרָא אָחֳרָא בְּלָקוּתָא דְּסִיהֲרָא וְשִׁמְשָׁא דְּאִסְתְּלַק נְהוֹרַיְיהוּ, וְאִשְׁתָּאֲרוּ כְּגוּפָא בְּלָא נְשָׁמְתָא, דְּאִית אָדוֹן עֲלֵיהֶם מַחְשִׁיךְ מְאוֹרֵיהֶם. אֲבָל עִקָּרָא דִּנְהוֹרָא - הַהוּא אֲתַר דִּנְבִיעַ דְּלִית פְּסָק לְנְהוֹרָא דִּילֵיהּ, וְלָא אִית עָלֵיהּ אֱלָהָא אָחֳרָא לְמִפְסַק מִנֵּיהּ נְהוֹרֵיהּ.וְעִלַּת הָעִלּוֹת - בָּתַר דְּאַנְתְּ תַּמָּן - לֵית פְּסָק לְנְבִיעוּ דִּנְהוֹרָא דְּאוֹרַיְיתָא. יְהֵא רַעֲוָא דִּילָךְ דְּלָא תָּזוּז מֵאַבָּא וְאִימָּא דִּילִי וְלָא מִבְּנוֹי !

וְהָכִי מַאן דְּאָמִית גַּרְמֵיהּ עַל אוֹרַיְיתָא דְּהִיא יְקָרָה -- אִתְקַיְּימַת בֵּיהּ וְלָא מַפְסְקַת מִנֵּיהּ. מַה דְּלָאו הָכִי מַאן דְּלָא יִשְׁתַּדֵּל בָּהּ. אֶלָּא אַף עַל גַּב דְּעָבַד צִוּוּי חֲכָמִים - אִיהוּ שַׁמָּשׁ דִּלְהוֹן, עֶבֶד וְלָא בֵּן. אֲבָל אִי אִיהוּ מְהֵימָנָא - מָארֵיהּ אַשְׁלִיט לֵיהּ בְּכָל דִּילֵיהּ.

אֲבָל מַאן דְּלָא אִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרַיְיתָא, וְלָא מְשַׁמֵּשׁ חֲכָמִים לְמִשְׁמַע מִנַּיְיהוּ פִּקּוּדִין לְקַיֵּים **נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע** אֶלָּא דְּפָרַח וְעָבַר עַל לֹא תַּעֲשֶׂה -- אִיהוּ שָׁקִיל לְאוּמִין דְּעָלְמָא עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, בְּנוֹי דְּסָמָאֵ״ל וְנָחָשׁ דְּאִתְמַר בְּהוּ **וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן** (משלי ג) , דְּלָא בָּעוּ לְקַבְּלָא אוֹרַיְיתָא. דְּכָל דִּלֵית בֵּיהּ תּוֹרָה - לֵית בֵּיהּ כָּבוֹד, דְּאִתְמַר בְּהֶם **כָּבוֹד חֲכָמִים יְנַחֲלוּ** (משלי ג) .

וְעִם כָּל דָּא מָארֵי מְתִיבְתָּא - לָא כָּל כָּבוֹד שָׁוֶה ! דְּהָא **בֵּן יְכַבֵּד אָב וְעֶבֶד אֲדוֹנָיו** (מלאכי א) . **בֵּן יְכַבֵּד** עַל מְנָת דְּלָא לְקַבְּלָא אַגְרָא, אֲבָל מְצִוְּוֹה הוּא בְּכִבּוּד אַבָּא וְאִימָּא. וְאִי לָא בָּעֵי לְמֶעְבַּד צִוּוּיֵיהּ - יְכִתֵּשׁ לֵיהּ אַבָּא וְאִימָּא עַד דְּיַעֲבַד עַל כָּרְחֵיהּ ! וְאִי חֲוִי בְּרָא רַבְרְבָא - בֵּית דִּין כּוֹפִין לֵיהּ. דְּאִי לָא בָּעֵי לְמֶעְבַּד מַה כְּתִיב בֵּיהּ? **בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ** (דברים כא) . וְדָנִין לֵיהּ בִּסְקִילָה. אֲבָל עֶבֶד דְּמְשַׁמֵּשׁ עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס - אִי לָא עָבִיד צִוּוּיֵיהּ דְּרַבֵּיהּ - מָארֵיהּ אַעְבָּר לֵיהּ מִגּוֹ בֵּיתֵיהּ וְיִטּוֹל אָחֳרָא. מַה דְּלָא הֲוָה יָכִיל לְמֶעְבַּד הָכִי לְבָרֵיהּ; אֶלָּא אוֹ יַעֲבִיד צִוּוּיֵיהּ אוֹ יִקְטוֹל לֵיהּ.

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא - מַאן גָּרִים דְּלָא יַעְבִּיד צִוּוּיֵיהּ הוֹאִיל וּבְרֵיהּ הוּא? אָמַר רַעְיָא מְהֵימְנָא, וַדַּאי תַּעֲרוֹבְתָּ דְּרַע ! וְרָזָא דָּא גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל לְמֶחֱטֵי גַּבֵּי אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָּא. וְרָזָא דָּא - **וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם** (תהלים קו) . וְדָא גָּרַם קְטוֹלָא לְיִשְׂרָאֵל וְחָרִיב בֵּי מַקְדְּשָׁא. וּבְגִין דָּא - אֵין מְקַבְּלִים גֵּרִים לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֶלָּא **יהו״ה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר** (דברים לב) . דְּיִשְׂרָאֵל אִינּוּן מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי. עֶבֶד טוֹב וְעֶבֶד רָע. מִסְטְרָא דְּ**מַטַּטְרוֹ״ן** - עֶבֶד טוֹב; עֶבֶד נֶאֱמָן לְרַבֵּיהּ. עֶבֶד רָע - **סָמָאֵ״ל**. מַאן דְּאִיהוּ מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי אִיהוּ **בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא** - **בֶּן י״ה** - **בִּינ״ה**. וְיָרִית מַלְכוּתָא דְּאִיהִי **ה׳**. וְאֵיךְ יָרִית לָהּ? אִי עָבִיד צִוּוּיֵיהּ דְּאַבָּא וְאִימָּא; בְּגִין דְּאִיהוּ מַלְכוּתָא מִצַּוַּת הַמֶּלֶךְ, וְעָלֵיהּ אִתְמַר **מְרוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֵת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ** (אסתר ג) . אִיהִי **מִצְוָה**, וְצִוּוּיֵיא דְּמַלְכָּא עַל עֲשֵׂה וְלֹא תַּעֲשֶׂה.

מִצְוָה מִדְּאוֹרַיְיתָא דְּאִיהִי תִּפְאֶרֶת. וְהָכָא לֵית תַּמָּן פְּרוּדָא - אִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תמן דאיהו **אמת** - תורתו תמן דאיהי **תורת אמת**; אִיהִי תּוֹרָתוֹ וּמִצְוָתוֹ, כְּגַוְונָא דְּבִינָה תּוֹרָתוֹ וּמִצְוָתוֹ דְּחָכְמָה. דְּאִית תּוֹרָה דִּבְרִיאָה, וְחָכְמָה דִּבְרִיאָה, וּבִינָה דִּבְרִיאָה - וְהָכִי בְּכָל מִדּוֹת. בְּהַא - יָכִיל בֵּן בְּהַאי אוֹרַיְיתָא לְמֶהֱוֵי בְּלָא מִצְוָה, וּמִצְוָה בְּלָא תּוֹרָה בְּפִרוּדָא.

דף פג עמוד א

(הדף מכיל רק רעיא מהימנא)

רעיא מהימנא

וּמֵהָכָא בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה. אֲבָל מִסְּטָרָא דַּאֲצִילוּת - לֵית אַפְרְשׁוּתָא תַּמָּן ! וְכֵן מִתַּמָּן אֵין חַטָּא בָּא עַל יָדוֹ, וְלֵית בָּהּ עוֹנֶשׁ וְלָא שָׁכָר וְלָא מִיתָה.

וּבְגִין דָּא - אוֹרַיְיתָא דָּא אִילָנָא דְּחַיֵּי, שִׂכַר הָעוֹלָם הַבָּא. וְאִילָנָא דָּא "אִילָנָא דְּחַיֵּי" אִתְקְרֵי, וְאִתְקְרֵי "הָעוֹלָם הַבָּא" וְלָא אִתְקְרֵי בֵּיהּ שָׂכָר. בְּגִין דְּאִיהוּ בֵּן. מִתַּמָּן לָא אִשְׁתְּדַל בְּאוֹרַיְיתָא לְקַבְּלָא אַגְרָא ; לָא בְּמַעֲשֶׂה וְלָא בְּדִיבּוּר וְלָא בְּמַחֲשָׁבָה.

אָתָא בּוּצִינָא קַדִּישָׁא לְנַשְׁקָא לֵיהּ יְדֵיהּ. אָמַר : וַדַּאי אַנְתְּ הוּא בֵּן מִתַּמָּן, בְּדִיוּקְנָא דִּבְרָא בּוּכְרָא דִּילֵיהּ. תִּפְאֶרֶת בְּרָא דְּאַבָּא וְאִימָא עִלָּאָה. אֲצִילוּת דִּילֵיהּ בְּלָא הַפְסָקָה. לָא קֶדֶמְךָ בְּרָא אָחֳרָא - לָא בְּמַחֲשָׁבָה, וְלָא בְּדִבּוּר, וְלָא בְּמַעֲשֶׂה !

אָמַר רַעְיָא מְהֵימָנָא : וְאַנְתְּ וְחַבְרַיָּיא וְרָאשֵׁי מָארֵי מְתִיבְתָּאן דְּמְזַמְּנִין הָכָא - אִתֵּי בְּלָא הַפְסָקָה כְּלַל וּבְלָא תַּעֲרוֹבְתָּ !

נַשְׁקוּ כֻּלְּהוּ דָּא לְדָא, וְאִשְׁתְּמוֹדָעוּ בְּאַחְוָה, וּבָכוּ.

פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר : עִם כָּל דָּא - בְּרָא בּוּכְרָא חַיָּיבִין כָּל אֲחוֹי בִּיקָרֵיהּ ! דְּהָא כְּתִיב **כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ** (שמות כ) , וְאוּקְמוּהָ רַבָּנָן **אֶת - לְרַבּוֹת אָחִיךָ הַגָּדוֹל**. וַאֲפִילּוּ מִכָּל סִטְרָא אִיהוּ מְפָרֵשׁ עָלָךְ בְּאוֹרַיְיתָא - בְּשַׁגַּ"ם זֶה הֶבֶל. וְלָא חַוָּה לְאָדָם קַדְמָאָה בְּרָא קַדְמָאָה מִנֵּיהּ. וְאוּקְמוּהָ רַבָּנָן -בְּשַׁגַּם זֶה מֹשֶׁה דברא דְּמַלְכָּא.

בְּכָל אֲתַר - אַנְתְּ בּוּכְרָא ! מִסְּטָרָא דְּאִילָנָא דְּטוֹב וָרָע - אַנְתְּ הוּא ׳טוֹב׳. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב **וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב** (בראשית א) , **וַתֵּרֶא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא** (שמות ב) . וּמִתַּמָּן קָרָא יָתָךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא **עָבֶד נֶאֱמָן**. לְבָתַר סְלִיקַת לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא - הֲדָא הוּא דִּכְתִיב **וַיְהִי בִּישׁוּרוּן מֶלֶךְ** (דברים לג) . לְבָתַר - בֶּן בַּיִת לְעֵילָא. ׳מֶלֶךְ׳ - מִסְּטָרָא דְּמַלְכוּת דִּבְרִיאָה, בֶּן בַּיִת - מִסְּטָרָא דְּבִינָה דִּבְרִיאָה.

כְּעַן - אַנְתְּ מֶלֶךְ מִסְּטָרָא דְּאִילָנָא דְּמַלְכוּת דַּאֲצִילוּת. בֶּן בַּיִת - מִסְּטָרָא דְּבֶ"ן יָ"ה, תִּפְאֶרֶת דַּאֲצִילוּת - זַכָּאָה חוּלָקָךְ ! וּמַאן גָּרִים לָךְ דָּא ? בְּגִין דְּאִשְׁתְּדָלוּתָךְ בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוָה לְיַחֲדָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, לְאַמלכא מַלְכָּא עַל אַתְרֵיהּ ; וְעַל מַשְׁרְיָיתֵיהּ לְעֵילָא, וְעַל יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא.

וּבגִינך יָרְתִין כֻּלְּהוּ נְשְׁמָתִין דַּאֲצִילוּת מִנֵּיהּ, וְאִתְקְרִיאוּ בְּנִין דִּילֵיהּ, מִשֵּׁם יהו"ה דַּאֲצִילוּת, דְּבִקְדְמֵיתָא אִתְמַר בְּהוּ **בָּנִין לָקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ** מִצַּד יְהוָ"ה דִּבְרִיאָה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ **בָּרָאתִיו יְצַרְתִּיו אַף עָשִׂיתִיו**. וּכְעַן **בָּנִים לֵיהו"ה** דַּאֲצִילוּת.

וּבָךְ אִתְקַיֵּים פִּקּוּדָא דְּאִיהִי מִצְוָה עַל יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִיד עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב **שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ** (דברים יז) . וְאִתְקַיֵּים בָּךְ **וַיְהִי בִּישׁוּרוּן מֶלֶךְ** (דברים לג) כַּד בְּקַדְמֵיתָא. וְכֻלְּהוּ מִתְנַהֲגִין אֲבַתְרָךְ - כָּאֲבָרִין דְּמִתְנַהֲגִין כֻּלְּהוּ בְּתִנּוּעָה דְּנִשְׁמְתָא, דְּאִתְפַּשְׁטָא עַל כָּל אֵבָר. בְּגִין דְּכֻלָּהוּ עֶלְיוֹן אַנְתְּ תְּהֵא מְעוּטָר בֵּיהּ, דְּבֵיהּ עִלַּת הָעִלּוֹת אִיהוּ כֶּתֶר עַל כֻּלָּא, טָמִיר וְגָנִיז מִלְּגָיו מִנֵּיהּ. וּמִנֵּיהּ אִתְפְּשָׁט עַל כָּל סְפִירָן וּמְסַדֵּר לוֹן - לְמֶהֱוֵי דָּא רַב, וְדָא זְעִיר, וְדָא בֵּינוֹנִי. וְאַנְהִיג לוֹן לְרְעוּתֵיהּ וְנָהִיר בְּהוּ, וּמְקַשֵּׁר לוֹן וּמְיַחֵד לוֹן.

הָכִי אַנְתְּ תְּהֵא מַנְהִיג לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מִדּוֹת טָבִין דִּילֵיהּ. וּתְסַדֵּר כָּל חַד כִּדְחָזֵי לֵיהּ ; הַבְּכוֹר כִּבְכוֹרָתוֹ וְהַצָּעִיר כְּצָעִירָתוֹ וּבֵינוֹנִי כְּפוּם דַּרְגֵּיהּ. וּתְקַשֵּׁר לוֹן קֶשֶׁר אֶחָד לְגַבֵּי אֲבוּהוֹן דִּבְשַׁמַּיָּא לְמֶהֱוֵי כֻּלְּהוּ בְּשָׁפָה בְּרוּרָה לְבָרְכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּלְקַדְּשֵׁיהּ וּלְיַחֲדֵיהּ - בְּדַרְגָּא דִּילָךְ, בְּמַחֲשָׁבָה דִּילָךְ, בַּאֲצִילוּת דִּילָךְ. דְּאִתְקַיֵּים בָּךְ **וְאָצַלְתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי עֲלֵיהֶם** (במדבר יא) . קוּם אִתְעַר בְּפִקּוּדָא לְהַכְרִית זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק !

(ראו המשך המאמר בפרשת תצא רפ"א ע"ב - שייך לנשא קמ"ה ע"א)

(ויקרא יט) אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וגו' - פִּקּוּדָא כ"ג דָּא לְכַבֵּד אָב וְאֵם. דְּאִצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְמִדְחַל מֵאֲבוֹי וּמֵאִמֵּיהּ וּלְאוֹקִיר לוֹן. כְּמָה דְּאִצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְאוֹקִיר לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִסְּטָרָא דִּרוּחָא דְּיָהֲב בְּגַוֵּיהּ וּלְמִדְחַל מִנֵּיהּ -- הָכִי אִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְאוֹקִיר לַאֲבוֹי וּלְאִמֵּיהּ מִסְּטָרָא דְּגוּפָא דִּילֵיהּ וּלְמִדְחַל מִנְּהוֹן, דְּהָא אִינּוּן מְשַׁתְּפִין בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַעֲבִדֵי לֵיהּ גּוּפָא. וְהוֹאִיל וְאִינּוּן שׁוּתָּפִין בְּעוֹבָדָא - לֵיהֱוֵי שׁוּתָּפִין בִּדְחִילוּ וְיִקָּרָא.

כגוונא דא תלת שותפין אשתכחו לעילא ברזא דאדם. אדם קדמאה אף על גב דגופא דיליה הוה מעפרא - לאו מעפרא דהכא הוה, אלא מעפרא דבי מקדשא לעילא ! אבא ואימא אשתכחו, ומלכא עלאה אשתתף בהדייהו ושדר ביה רוחא דחיי ואתברי. וכגוונא דא אשתכח כלא עילא ותתא. ועל דא אצטריך ליה לברנש למדחל לקודשא בריך הוא ולמדחל לאבוי ולאמיה.

בְּסִתְרֵי תוֹרָה - אָדָם קַדְמָאָה לָא הֲוָה לֵיהּ מֵהַאי עָלְמָא כְּלוּם. חַד צַדִּיק עֲבַד שְׁמוּשָׁא בְּנוּקְבֵיהּ, וְאִתְעֲבִיד מֵהַהוּא שְׁמוּשָׁא גּוּפָא חָדָא דְּנָהִירוּ דִּילֵיהּ יַתִּיר מִכָּל אִינּוּן מַלְאָכִין שְׁלִיחָן לְעֵילָּא. וְכַד אִתְבְּרֵי הַהוּא גּוּפָא - מַלְכָּא עִלָּאָה שָׁדַר בְּהַהוּא צַדִּיק כ״ב אַתָוון, וְאִשְׁתְּתַף בַּהֲדַיְיהוּ, וְנָפַק לְעָלְמָא. כֵּיוָן דְּנָפַק - חָמוּ לֵיהּ שְׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא וְאִסְתִּימוּ

דף פג עמוד ב

אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם.

ר׳ חייא פתח **אל תפן אל קשי העם הזה וגו׳** (דברים ט כז) . **אל תפן** - וכי מאן הוא דיימא למלכא אל תפן ? ! והא כתיב **כי עיניו על דרכי איש** (איוב לד כא) , וכתיב **אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם יהו״ה** (ירמיהו כג כד) . והא בכלא אשגח קב״ה ! וכל עובדין מסתכל ועייל בדינא על כלהו, אם טב ואם ביש, כמה דאת אמר **האלהים יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע** (קהלת יב יד) . ומשה אמר **אל תפן** ? !

אלא כמה בעי בר נש לאסתמרא מחובוי בגין דלא יחטי קמי מלכא קדישא ! תא חזי בר נש דעביד מצוה - ההיא מצוה סלקא וקיימא קמי קב״ה ואמרה ״אנא מפלנייא דעבד לי״. וקב״ה מני לה קמיה לאשגחא בה כל יומא לאוטבא ליה בגינה. עבר על פתגמי אורייתא - ההיא עבירה סלקא קמיה ואמרה ״אנא מפלנייא דעבד לי״, וקודשא בריך הוא מני לה וקיימא תמן לאשגחא בה לשצאה ליה. הדא הוא דכתיב **וירא יהו״ה וינאץ מכעס בניו ובנותיו** (דברים לב יט) . מהו **וירא** ? ההוא דקיימא קמיה. תב בתשובה מה כתיב ? **גם יהו״ה העביר חטאתך לא תמות** (שמואל ב יב יג) - דאעבר ההוא חובא מקמיה בגין דלא יסתכל ביה, לאוטבא ליה. ועל דא **אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו.**

אמר רבי יוסי וכן מהכא משמע דכתיב **נכתם עונך לפני** (ירמיהו ב כב) .

רבי יוסי זעירא עאל קמיה דרבי שמעון. יומא חד אשגחיה דהוה יתיב וקארי. כתיב **ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל** (בראשית ג יב) - משמע דאדם וחוה כחדא אתבריאו ובגופא חדא דכתיב **אשר נתת עמדי** ולא כתיב ״אשר נתת לי״. אמר ליה, אי הכי, והכתיב **אני האשה הנצבת עמכה בזה** (ש״א א כו) , ולא כתיב ״הנצבת לפניך״. אמר ליה אי כתיב ״הנתנת עמך״ הוה אמינא הכי כדכתיב **אשר נתת עמדי**, אבל **הנצבת** כתיב.

אמר ליה והא כתיב **ויאמר יהו״ה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו** (בראשית ב יח) - **אעשה לו** השתא ! אמר ליה הכי הוא ודאי דאדם לבדו הוה, דלא הוה סמך בנוקביה בגין דהות בסטרוי כמה דאוקימנא. ומה דאמר **אעשה לו עזר** - הכי הוא ! דלא כתיב ״אברא לו עזר״ - בגין דכתיב **זכר ונקבה בראם**. אבל **אעשה** כתיב. ומהו **אעשה** ? ׳אתקן׳ משמע - דקב״ה נטיל לה מסטרוי ותקין לה בתקונא ואייתי לה קמיה. וכדין אשתמש אדם באנתתיה והוה ליה סמך.

ותנינן, שפירו דאדם - קדתירא דקיטרא עלאה מזיהרא דנהרא. שפירו דחוה - דלא הוו יכלין כל בריין לאסתכלא בה. ואפילו אדם לא הוה אסתכל בה עד ההיא זמנא דחאבו ואעדיאת שפירו דלהון - כדין אסתכל בה אדם ואשתמודע בה לשמשא בה. הדא הוא דכתיב **וידע אדם עוד את אשתו** (בראשית ד כה) - **וידע** בכלא, **וידע** בתשמיש, **וידע** דאשתמודע בה ואסתכל בה.

ותנינן, אסיר ליה לבר נש לאסתכלא בשפירו דאנתתא בגין דלא ייתי להרהורא בישא ויתעקר למלה אחרא.

רעיא מהימנא

נְהוֹרַיְיהוּ - דְּתַפּוּחָא דְּרַגְלֵיהּ אַחְשִׁיךְ נְהוֹרָא דִּלְהוֹן. מַאי טַעֲמָא ? בְּגִין דְּמֵעוֹבָדָא דְּשִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא עִלָּאָה נָפַק. כֵּיוָן דְּחָטָא - אִתְחֲשָׁךְ וְאָזְעִיר גַּרְמֵיהּ, וְאִצְטְרִיךְ לְגוּפָא אָחֳרָא בְּמִשְׁכָּא וּבִבְשָׂרָא דִּכְתִיב **וַיַּעַשׂ יהו״ה אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּישֵׁם** (בראשית ג) .

כְּהַהוּא שְׁמוּשָׁא דַּעֲבַד הַהוּא צַדִּיק בְּנוּקְבֵיהּ - לָא אִשְׁתְּכַח מִקַּדְמַת דְּנָא וּלְבָתַר דְּנָא. דְּהָא עַד לָא נָפַק לְצוֹרֶךְ אוּמָנָא. עַד דְּאָתָא חָנוֹךְ, וְנָטִיל לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאַרְעָא, וְאַבְרִיר פְּסוֹלֶת וְקַסְטוּרָא מִכַּסָּפָא. וְכֵן בְּכָל אִינּוּן צַדִּיקַיָּיא דִּי בְּאַרְעָא. לְבָתַר אִתְתָּקַן הַהוּא אֲתַר, וְאִתְעֲבִידוּ רוּחִין וְנִשְׁמָתִין בְּשְׁמוּשַׁיְיהוּ, וְגוּפָא מִתַּתָּא בְּאַרְעָא. וְעַל דָּא בְּשׁוּתָּפוּ דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא בַּר נָשׁ אִתֵּי לְעָלְמָא. וְאִצְטְרִיךְ לְמִדְחַל לְאִינּוּן שׁוּתָּפִין וּלְאוֹקִיר לוֹן, כְּמָה דְּאִתְמַר.

עד כאן רעיא מהימנא

[**פקודא כ״ד למהוי דכיר את יום השבת** - זהר פרשת יתרו דף צ״ב ע״א]

דף פד עמוד א

וכך הוה רבי שמעון עביד כד הוה אזל במתא והוו חברייא אזלין אבתריה וחמא לאינתו שפיראן -- מאיך עיניה והוה אמר לחברייא "אל תפנו". וכל מאן דיסתכל בשפירו דאנתתא ביממא - אתי להרהורי בליליא. ואי סליק ההוא הרהורא בישא עליה - אעבר משום **ואלהי מסכה לא תעשו לכם** (ויקרא יט ד) . תו אי שמש באנתתיה בזמנא דסליק ביה ההוא הרהורא בישא - אינון בנין דאולידו **אלהי מסכה** אקרון. ועל דא כתיב **אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם**.

רבי אבא אמר, אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באלילי ע"ז ובנשי דעמין ולא לאתהנייא מנייהו ולא לאתרפאה בהו. דאסיר ליה לבר נש לאסתכלא באתר דלא אצטריך.

ר' אבא פתח: **פנה אלי וחנני תנה עזך לעבדך** (תהלים פו טז) .

פנה אלי וחנני - וכי לא הוה ליה לקב"ה בעלמא שפירא כדוד דאיהו אמר **פנה אלי וחנני**? אלא הכי תנינן - דוד אחרא אית ליה לקב"ה והוא ממנא על כמה אכלוסין עלאין ומשריין. וכד בעי קב"ה לרחמא על עלמא - אסתכל בהאי דוד ונהיר ליה אנפין, והוא נהיר לעלמין וחייס עלמא. ושפירו דהאי דוד נהיר לעלמין כלהו.

רישיה - גולגלתא דדהבא, אתרקימת בשבעה תכשיטי זינין דדהבא, והא אוקמוה. וחביבותא דקב"ה לקבליה. ומסגיאות רחימותא דיליה גביה - אמר ליה לקב"ה דיהדר עינוי לקבליה ויסתכל ביה בגין דאינון שפירן בכלא. כמה דאת אמר **הסבי עיניך מנגדי וגו'** (שיר ו ה) - **הסבי עיניך מנגדי** - דבשעתא דאלין עיינין מסתכלי ביה בקב"ה כדין מתערין בלביה קסטין דבלסטראי ברחימותא עלאה. ובסגיאות שלהוביתא דרחימו עלאה לגביה אמר **הסבי עיניך מנגדי** - אסחר עיניך לסטר אחרא מני דאינון מוקדין לי בשלהובי רחימותא! ועל דא כתיב ביה בדוד **והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי** (שמואל א טז יב) . ובגין ההוא דוד עלאה שפירא - רחימא ותיאובתא דקב"ה לאדבקא ביה - אמר דוד **פנה אלי וחנני**.

כגוונא דא - **ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יהו"ה** (בראשית כז כז) - משמע דעאל עמיה עם יעקב גנתא דעדן דאיהו שדה דתפוחין קדישין. וכי היך יכיל גנתא דעדן לאעלא עמיה?! דהא גנתא דעדן כמה רב הוא בפותיא ובארכא, כמה זינין דבייתין עלאין קדישין דרגין על דרגין מדורין על מדורין אית תמן?! אלא גנתא אחרא עלאה קדישא אית ליה לקב"ה, וההוא גנתא - רחימותא דיליה, ואתדבק ביה. ולא אתנטיר אלא לקב"ה בלחודוי דהוא עייל ביה. ודא אחסין קב"ה לאשתכחא תדיר עמהון דצדיקייא, וכל שכן לאשתכחא ביה ביעקב. ודא זמין ליה קב"ה לאעלאה עמיה לסייעא ליה.

כגוונא דא **אני יהו"ה אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ וגו'** (בראשית כח יג) . תנן מלמד שנתקפלה לו ארץ ישראל. וכי ארץ ישראל דאיהי ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה - היך אתעקרת מאתרה ויתבה תחותוי?! אלא ארץ אחרא עלאה אית לקב"ה ו'ארץ ישראל' אקרי. והיא תחות דרגא דיעקב דקאים עלה. ואחסין לה קב"ה לישראל בגין רחימותא דלהון, לדיירא עמהון ולדברא להון ולאגנא להון מכלא, ואקרי **ארץ חיים**.

תא חזי, אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באתר דקב"ה מאיס ביה ורחיקא ביה נפשיה. ומה במה דרחים קב"ה - אסור לאסתכלא ביה, במה דרחיק - על אחת כמה וכמה! דתא חזי אסיר ליה לבר נש לאסתכלא בקשת בגין דאיהו חיזו דדיוקנא עלאה. אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באת קיימא דיליה בגין דהוא רמיז לצדיקא דעלמא. אסיר ליה לבר נש לאסתכלא באצבען דכהני בשעתא דפרסי ידייהו בגין דתמן שריא יקרא דמלכא עלאה. ומה באתר קדישא עלאה אסור

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פד עמוד ב

לאסתכלא - באתר מסאבא רחיקא - לא כל שכן?!

בגיני כך **אל תפנו אל האלילים**.

ר' יצחק אמר: ומה לאסתכלא בהו אסיר - למפלח להו או למעבד להו על אחת כמה וכמה! ובגיני כך **אל תפנו אל האלילים**.

הכא אתא לאזהרא להו לישראל כקדמיתא. **אנכי יהו״ה אלהיך** לקבל **אני יהו״ה אלהיכם** (ויקרא יט ב) **אל תפנו אל האלילים** (ויקרא יט ד) לקבל **לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ואלהי מסכה לא תעשו לכם** (ויקרא יט ד) - לקביל **לא תעשה לך פסל. איש אמו ואביו תיראו** (ויקרא יט ג) - לקביל **כבד את אביך ואת אמך. ואת שבתותי תשמרו** (ויקרא יט ג) - **זכור את יום השבת לקדשו. לא תשבעו בשמי לשקר** (ויקרא יט יב) - **לא תשא את שם יהו״ה אלהיך לשוא. לא תגנובו** (ויקרא יט יא) - **לא תגנוב ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו** (ויקרא יט יא) - **לא תענה ברעך עד שקר. מות יומת הגואף והנואפת** (ויקרא כ י) - **לא תנאף. לא תעמוד על דם רעך** (ויקרא יט טז) - **לא תרצח.**

והא אוקמוה ועל דא כללא דאורייתא בפרשתא דא.

אמר ר׳ חייא בקדמיתא - **אנכי יהו״ה אלהיך, זכור את יום השבת, לא תשא, לא תרצח, לא תנאף, לא תגנוב** -- בלישנא יחידאי. והכא **אני יהו״ה אלהיכם, איש אמו ואביו תיראו ,ואת שבתותי תשמרו, אל תפנו אל האלילים** -- בלישנא דסגיאין ? ! אלא תא חזי מיומא דהוו ישראל שכיחין בעלמא - לא אשתכחו קמי קב״ה בלבא חד וברעותא חדא כמה בההוא יומא דקיימו בטורא דסיני ! ועל דא כלא אתמר בלשון יחידאי. לבתר בלישנא דסגיאין דהא לא אשתכחו כל כך בההוא רעותא.

רבי אלעזר הוה אזיל למחמי לר׳ יוסי בר״ש בן לקונייא חמוי. והוו עמיה ר׳ חייא ור׳ יוסי. כד מטו חד בי חקל - יתבו תחות אילנא חדא. א״ר אלעזר: כל חד לימא מלה דאורייתא !

פתח ר׳ אלעזר ואמר **ואנכי יהו״ה אלהיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא תדע** (הושע יג ד) . לא כתיב **אשר הוצאתיך מארץ מצרים** אלא **אנכי יהו״ה אלהיך מארץ מצרים**. וכי מארץ מצרים הוה להו מלכא ולא מקדמת דנא ? ! והא כתיב **ויאמר יעקב אל בניו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם**, וכתיב **ונקומה ונעלה בית אל**. ואת אמרת **מארץ מצרים** ? !

אלא מן יומא דהוו ישראל בעלמא לא אשתמודעו יקרא דקב״ה בר בארעא דמצרים. דהוו בההוא פולחנא קשיא וצווחו לקבליה ולא אשתנו מנמוסא דילהון לעלמין. ותמן אתבחינו אבהתנא כדהבא מגו שפכה. ועוד דהוו חמאן בכל יומא כמה חרשין כמה זינין בישין לאטעאה לון לבני נשא - ולא סטו מארחא לימינא ולשמאלא. ואע״ג דלא הוו ידעי כל כך ביקרא דקב״ה. אלא הוו אזלין בתר נמוסי אבהתהון. ולבתר חמו כמה נסין וכמה גבוראן ונטל לון קב״ה לפולחניה. ובגין דכלהו חמו כמה נסין ואתין בעיניהון וכל אינון אתן וגבורן - אמר **ואנכי יהו״ה אלהיך מארץ מצרים** - דתמן הוה באתגלייא יקרא דיליה. ואתגלי עלייהו על ימא וחמו זיו יקרא עלאה דיליה אפין באפין. דלא תימרון אלהא אחרא הוא דמליל עמנא, אלא אנא הוא דחמיתון בארעא דמצרים ! אנא הוא דקטלנא סנאיכון בארעא דמצרים ! אנא הוא דעבדנא כל אינון עשר מחאן בארעא דמצרים ! ובגיני כך **ואלהים זולתי לא תדע** - דלא תימא דאחרא הוא אלא אנא הוא כלא.

תו פתח, **לא תעשוק את רעך ולא תגזול לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר** (ויקרא יט יג) .

לא תלין פעולת שכיר אמאי ? אלא מקרא אחרא אשתמע, דכתיב **ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו** (דברים כד טו) . **לא תבא עליו השמש** - אזדהר דלא תתכנש בגינוי מעלמא עד לא ימטי זמנך לאתכנשא. כמה דאת אמר **עד אשר לא תחשך השמש וגו׳**. (מהכא אוליפנא מלה אחרא. מאן דאשלים לנפשא דמסכנא - אפילו

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פה עמוד א

דמטו יומוי לאסתלקא מעלמא - קב״ה אשלים לנפשיה ויהיב ליה חיין יתיר). **לא תלין פעולת שכיר** - תא חזי מאן דנטיל אגרא דמסכנא כאילו נטיל נפשיה ודאנשי ביתיה. הוא אזער נפשייהו - קב״ה אזער יומוי ואזער נפשיה מההוא עלמא ! דהא כל אינון הבלים דנפקי מפומיה כל ההוא יומא - כלהו סלקין קמיה דקב״ה וקיימין קמיה. לבתר סלקא נפשיה ונפשייהו דאנשי ביתיה וקיימין באינון הבלים דפומיה. וכדין אפילו אתגזר על ההוא בר נש כמה יומין וכמה טבאן -- כלהו מתעקראן מיניה ומסתלקי מניה. ולא עוד אלא דנפשא דיליה לא סלקא לעילא. והיינו דאמר רבי אבא **רחמנא לשזבינן מנייהו ומעלבונייהו.**

ואוקמוה, אפילו עשיר הוא, **ואליו הוא נושא את נפשו** דייקא - אפילו מכל בר נש נמי וכל שכן מסכנא. והיינו דהוה רב המנונא עביד כד הוה ההוא אגיר מסתלק מעבידתיה הוה יהיב ליה אגריה וא״ל **טול נפשך דאפקידת בידאי ; טול פקדונך ;**. ואפילו אמר **יהא בידך דאנא בעינא לסלקא אגרי** - לא הוה בעי. אמר **פרד נא ; דגופך לא אתחזי לאתפקדא בידי, כל שכן פקדונא דנפשא. דהא פקדונא דנפשא לא אתיהיבת אלא לקב״ה דכתיב בידך אפקיד רוחי.**

אמר רבי חייא, ובידא דאחרא שארי ? אמר ליה אפילו בידיה בתר דיהיב ;

כתיב **לא תלין פעולת שכיר**, וכתיב **ולא תבא עליו השמש** - אלא הא אוקמוה. אבל תא חזי לית לך יומא ויומא דלא שלטא ביה יומא עלאה אחרא, ואי איהו לא יהיב ליה נפשא דיליה בההוא יומא - כמאן דפגים להההוא יומא עלאה. ובגין כך **ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש**. והא דאתמר **לא תלין** - בגין דנפשיה לא סליק, וסליק ההוא נפשא דמסכנא ולאנשי ביתיה כמה דאתמר.

ר׳ חייא פתח ואמר קרא אבתריה **לא תקלל חרש ולפני עור וגו׳** (ויקרא יט יד) - האי קרא כמשמעו. אבל פרשתא דא כלא אוליפנא מנה מלין אחרנין, וכלהו תליין דא בדא. תא חזי מאן דלייט לחבריה ואיהו קמיה ואכסיף ליה - כאילו אושיד דמיה והא אוקימנא. והאי קרא - דלאו חבריה עמיה והוא לייט ליה. ההיא מלה סלקא - דלית לך מלה ומלה דנפק מפומיה דלא אית ליה קלא. ההוא קלא סליק לעילא וכמה קסטרין מתחבראן עמיה דההוא קלא, עד דסלקא ואתער אתר דתהומא רבא כמה דאוקמוה. וכמה מתערין עליה דההוא בר נש. ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה, והא אוקמוה.

ולפני עור לא תתן מכשול - כמשמעו, ואוקמוה במאן דגרים לאחרא למחטי. וכן מאן דמחי לבריה רבא. **ולפני עור לא תתן וגו׳** - במאן דלא מטא להוראה ואורי דכתיב **כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה**. והאי אעבר משום **ולפני עור לא תתן מכשול** בגין דאכשיל ליה לחבריה לעלמא דאתי.

דתנינן מאן דאזיל בארח מישר באורייתא ומאן דאשתדל באורייתא כדקא יאות - אית ליה חולקא טבא תדיר לעלמא דאתי. דההיא מלה דאורייתא דאפיק מפומיה אזלא ושאטא בעלמא וסלקא לעילא, וכמה עלאין קדישין מתחבראן בההיא מלה וסלקא בארח מישר ואתעטר בעטרא קדישא ואסתחי בנהרא דעלמא דאתי דנגיד ונפק מעדן. ואתקבל ביה ואשתאב בגויה ואתנטע סוחרניה דההוא נהרא אילנא עלאה. וכדין נגיד ונפיק נהורא עלאה ואתעטר ביה בההוא בר נש כל יומא כמה דאתמר. ומאן דיליף באורייתא ולא משתדל בה בארח קשוט

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פה עמוד ב

ובארח מישר - ההוא מלה סלקא וסטי אורחין, ולית מאן דיתחבר בה, וכלא דחיין לה לבר. ואזיל ושאט בעלמא ולא ישכח אתר. מאן גרים ליה האי? ההוא דסאטי ליה מארח מישר ; הדא הוא דכתיב **ולפני עור לא תתן מכשול**. ובגין כך כתיב **ויראת מאלהיך אני יהו״ה.**

ומאן דתיאובתיה למלעי באורייתא ולא אשכח מאן דיוליף ליה, והוא ברחימותא דאורייתא לעי בה ומגמגם בה בגמגומא דלא ידע - כל מלה ומלה סלקא, וקב״ה חדי בההיא מלה וקביל לה, ונטע לה סחרניה דההוא נחלא, ואתעבידו מאלין מלין אילנין רברבין ואקרון **ערבי נחל**. הדא הוא דכתיב **באהבתה תשגה תמיד** (משלי ה יט) . ודוד מלכא אמר **הורני יהו״ה דרכך אהלך באמתך** (תהלים פו יא) , וכתיב **ונחני בארח מישור למען שוררי** (תהלים כז יא) .

זכאין אינון דידעין ארחוי דאורייתא ומשתדלי בה בארח מישר, דאינון נטעין אילנין דחיין לעילא דכלהו אסוותא. ובגיני כך כתיב **תורת אמת היתה בפיהו** (מלאכי ב ו) - וכי אית תורה דלאו איהי אמת? ; אין ; כגוונא דאמרן - דאורי מאן דלא ידע ולאו איהו קשוט. וההוא דאוליף מלה מיניה - אוליף מלה דלאו איהו אמת. ובגיני כך כתיב **תורת אמת היתה בפיהו**. ועם כל דא מבעי ליה לבר נש למילף מלי דאורייתא מכל בר נש - אפילו ממאן דלא ידע - בגין דעל דא יתער באורייתא וייתי למילף ממאן דידע, ולבתר אשתכח דאזיל בה באורייתא בארח קשוט. תא חזי ישתדל בר נש בעלמא באורייתא ופקודוי אפילו דלא עביד לשמה - דמתוך שלא לשמה בא לשמה.

רבי יוסי פתח קרא אבתריה ואמר **לא תעשו עול במשפט וגו׳** (ויקרא יט טו) (ויקרא יט לה) .

לא תעשו עול במשפט - כמשמעו, אבל הא אתמר דפרשתא דא מלין עלאין ויקירין אית בה בפקודי אורייתא. האי קרא מסופיה קא משמע דכתיב **בצדק**

תשפוט עמיתך. תא חזי תרי דרגין אינון הכא - **משפט וצדק**. מה בין האי להאי? אלא חד רחמי וחד דינא; ודא אתבסם בדא. כד אתער צדק - דאין דינא לכלא כחדא, דלית ביה רחמי ולאו וותרנותא. כד אתער משפט - אית ביה רחמי. יכול יהא כלא במשפט? אתא קרא ואמר **בצדק תשפוט עמיתך**! מאי טעמא? בגין ד׳צדק׳ לאו דאין לדא ושביק לדא, אלא כלהו כחדא בשקולא חדא.

כגוונא דא **לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול** (ויקרא יט לה) - אלא בשקולא חדא **בצדק**! יכול יהא כלא דינא בצדק בלחודוי? אתא קרא ואמר **תשפוט** - דבעי לחברא להו כחדא, דלא ישתכח דא בלא דא. והאי שלימו דדינא. וכל כך למה? בגין דקב״ה שכיח תמן ובגיני כך בעי לאשלמא דינא; כגוונא דאיהו עביד לתתא - כגוונא דיליה ממש עביד לעילא. ותא חזי קב״ה שוי כורסייא דדינא בשעתא דדייני יתבין. הדא הוא דכתיב **כונן למשפט כסאו** (תהלים ט ח) . ומתמן אתתקן כורסיה דקב״ה. ומאן איהו כורסיה? אלין אינון **צדק ומשפט**. הדא הוא דכתיב **צדק ומשפט מכון כסאך** (תהלים פט טו) . ומאן דדאין דינא בעי למיתב בכורסיה דמלכא. ואי פגים חד מנייהו - כאלו פגים לכורסיה דמלכא, וכדין קב״ה אסתלק מבינייהו דדייני ולא קאים בדינייהו. ומאי אמר? **עתה אקום יאמר יהו״ה וגו׳** (ישעיהו לג י) . ורוחא דקודשא אמר **רומה על השמים אלהים** (תהלים נז ו) :

רעיא מהימנא

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך וגו׳ (ויקרא יט יז) - **פקודא י״ז דא לאוכחא להוא דחטי למחזי ליה רחימי סגיא דרחים ליה בגין דלא יתענש איהו**. דהא בקב״ה כתיב **כי את אשר יאהב יהו״ה יוכיח** (משלי ג) . וכמה דקב״ה עביד ואוכח למאן דרחים ליה - הכי יוליף בר נש מההוא ארחא ויוכח לחבריה. קוב״ה במאי אוכח לבר נש? אוכח ליה ברחימו בסתרא. אי יקבל ליה - יאות, ואי לא - אוכח ליה בין רחימוי. אי יקבל - יאות, ואי לא - אוכח ליה באתגליא לעיניהון דכלא. אי יקבל - יאות, ואי לאו שרי ליה ולא אוכח ליה ושביק ליה. ייזיל ויעביד רעותיה.

דף פו עמוד א

פתח ואמר ויהי קול השופר הולך וגו׳ ויהי קול השופר - הכא אתפליגו ספרי קדמאי וכו׳ עד דאתו רבי אבא ורבי יהודה ואודו ליה לר׳ אחא - [מאמר זה כבר מובא בפרשת ויקרא מדף ו׳ ע״ב עד דף ח ע״א]

קמו. עד דהוו אזלי א״ר אלעזר **לא תלך רכיל בעמך לא תשנא את אחיך. לא תקום ולא תטור** יח - הא אוקימנא לון וכלהו אתערו עלייהו חברייא - אבל נימא מלה בפרשתא דא.

כתיב **את חקותי תשמרו בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך** (ויקרא יט יט) .

פתח ר׳ אלעזר ואמר **אַתֶּם עֵדַי נְאֻם יְהוָה וְעַבְדִּי אֲשֶׁר בָּחָרְתִּי לְמַעַן תֵּדְעוּ וְתַאֲמִינוּ לִי וְתָבִינוּ כִּי אֲנִי הוּא לְפָנַי לֹא נוֹצַר אֵל וְאַחֲרַי לֹא יִהְיֶה** (ישעיהו מג י) . **אתם עדי** - אלין אינון ישראל. ותנינן אלין אינון שמייא וארעא דכתיב **העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ**. אבל ישראל אינון סהדין אלין על אלין, ושמייא וארעא וכלא סהדין עלייהו. **ועבדי אשר בחרתי** - דא יעקב דכתיב **ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר**, וכתיב **ואתה אל תירא עבדי יעקב**. ואית דאמרי דא דוד. ודוד **עבדי** אקרי דכתיב **למעני ולמען דוד עבדי. אשר בחרתי** - דא דוד עלאה. **למען תדעו ותאמינו לי ותבינו כי אני הוא**. מאי **כי אני הוא**? דאתרעיתי בההוא דוד ובההוא יעקב אנא הוא אינון ממש. **לפני לא נוצר אל** - דתנינן קרא קב״ה ליעקב ׳אל׳ דכתיב **ויקרא לו אל אלהי ישראל** - קב״ה קרא ליעקב ׳אל׳. הדא הוא דכתיב **לפני לא נוצר אל ואחרי לא יהיה**. ובגין כך **אני הוא** כלא כמה דאתמר. **ואחרי לא יהיה** - דהא דוד הכי אקרי ולאו אית בתריה אחרא.

תא חזי כד ברא קב״ה עלמא - אתקין כל מלה ומלה כל חד וחד בסטרוי, ומני עלייהו חילין עלאין. ולית לך אפילו עשבא זעירא בארעא דלית ליה חילא עלאה לעילא. וכל מה דעבדין בכל חד וחד וכל מה דכל חד וחד עביד - כלא הוא בתקיפו דההוא חילא עלאה דממנא עליה לעילא. וכלהו נימוסין גזירין מדינא - על דינא נטלין ועל דינא קיימין. לית מאן דנפיק

רעיא מהימנא

בקדמיתא אודע ליה בסתרא בגין לאוכחא ליה ולאתערא ליה דלא ינדע ביה בר נש. ודא איהו ביניה לביניה. אי מקבל - יאות. ואי לאו אודע ליה בין רחימוי - בזמנא דכהנא רבה הוה בעלמא, יהיב ליה מרעין בערסיה ואתו רחימוי דקודשא בריך הוא ואודען ליה אי אית ביה חובה דייתוב מניה ולעיין במליה. אי מקבל - יאות. ואי לאו אוכח ליה באתגלייא - בממוניה, בבנוי. דכלא מלחשן עליה וייתון לגביה. אי מקבל - יאות. ואי לאו - שארי ליה מאריה למעבד רעותיה ולא יתקיף ביה לעלמין.

כגוונא דא אצטריך ליה לאוכחא לחבריה. בקדמיתא בסתרא, לבתר בין רחימוי, לבתר באתגלייא. מכאן ולהלאה ישבוק ליה ויעביד רעותיה. ועל דא כתיב **הוכח תוכיח**. **הוכח** בסתרא דלא ינדע ביה בר נש. **תוכיח** - בין חברוי ורחימוי. **את עמיתך** - באתגלייא. ועל דא לא כתיב בקדמיתא **תוכיח** אלא **הוכח**.

תו **הוכח** - אי איהו בר נש דיכסוף - לא יימא ליה ולא יוכיח ליה אפילו בסתרא . אלא יימא קמיה כמאן דמשתעי במלין אחרנין ובגו אינון מלין ידכר מאן דעבד ההוא חובא הוא כך וכך. בגין דאיהו ידע בגרמיה וישתביק מההוא חובא. ועל דא **הוכח**, ואם לאו **תוכיח**, ולבתר **את עמיתך** באתגלייא. מכאן ולהלאה - **ולא תשא עליו חטא**.

דבר אחר: **ולא תשא עליו חטא** - דהא כיון דבר נש אוכח לחבריה ואזדמן לאוכחא ליה באתגליא - לא יסלק קמיה ההוא חובא דעביד. דאסיר ליה ודאי. אלא יימא סתם ולא יסלק עלוי ההוא חובא באתגלייא ולא ירשים עלוי חובא. דקודשא בריך הוא חס על יקרא דבר נש אפילו בחייביא.

[פקודא י״ח לברוכא ליה לקוב״ה וכו׳ - בדף ר״ט ע״ב]

דף פו עמוד ב

מן קיומיה לבר. וכלהו ממנן מן יומא דאתברי עלמא, מתפקדן שלטונין על כל מלה ומלה. וכלהו נטלין על נמוסא אחרא עלאה דנטלין כל חד וחד כמה דכתיב **ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה**. כיון דנטלין ההוא **חק** - כלהו אקרון **חקות**. וההוא חק דאתיהיב להו - מן שמייא קא אתי, וכדין אתקרון **חקות שמים**.

ומנלן דמן שמים קא אתיין? דכתיב **כי חק לישראל הוא**. ועל דא כתיב **את חקותי תשמרו** בגין דכל חד וחד ממנא על מלה ידיעא בעלמא בההוא **חק**. בגין כך אסיר למחלף זינין ולאעלא זינא בזינא אחרא, בגין דאעקר לכל חילא וחילא מאתרייהו ואכחיש פומבי דמלכא.

כלאים - מהו **כלאים**? כמאן דיהיב אחרא בבי מטרא, כמה דאת אמר **אל בית הכלא** (ירמיהו לז יח) בגין דלא למעבד מידי. **כלאים** - מניעותא; דמנע לכל אינון חילין מעבידתא דלהון. **כלאים** - ערבובייא; דעביד ערבובייא בחילא דלעילא ואכחיש פומבי דמלכא כמה דאתמר.

ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך (ויקרא יט יט) - תא חזי כתיב **ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות**. והא אתמר דשני פקודי דמלכא - ואחלף עץ חיים דביה אשתלים כלא וביה תליא מהימנותא ואתדבק באתר אחרא. והא תנינן בכלא בעי בר נש לאחזאה עובדא כגוונא דלעילא ולמעבד עובדא כמה דאצטריך. ואי אשתני במלה אחרא - הוא אנגיד עליה לשרייא ביה מלה אחרא דלא אצטריך. ותא חזי בשעתא דבר נש אחזי עובדא לתתא בארח מישר כמה דאצטריך - נגיד ונפיק ושרייא עלוי רוח קדישא עלאה. ובשעתא דאיהו אחזי עובדא לתתא באורחא עקימא דלית איהו ארח מישר - כדין נגיד ונפיק ושרי עלוי רוח אחרא דלא אצטריך, דסטי ליה לבר נש לסטר ביש. מאן משיך עליה ההוא רוחא? הוי אומר ההוא עובדא דאחזי בסטר אחרא.

כתיב **דרשה צמר ופשתים** (משלי לא יג) . **דרשה** - מהו **דרשה**? דבעיא ודריש על **צמר ופשתים** מאן דמחבר לון כחדא. ואי תימא בציצית אמאי שרי? הא אוקמוה, אבל התם הוא ההוא לבושא בתקונוי באשלמות עובדא כדקא חזי. ודא **דרשה צמר ופשתים** למעבד נוקמא במאן דמחבר לון כחדא. אבל אימתי שרייא? בשעתא דאיהו באשלמותא דכתיב **ותעש בחפץ כפיה**. וציצית הא אוקימנא דהתם בההוא כללא דשלימותא אשתכח ולא עביד מידי. אבל בשעתא דלא אשתכח בשלימותא - מאן דאתי לחברא לון כחדא - אתער עליה רוחא דלא אצטריך.

מלה דא מאן אוכח? קין והבל אוכחן! דדא אתי מסטרא חד, ודא אתי מסטרא אחרא, ובגין כך לא לבעי לן לחברא לון כחדא. וקרבנא דקין אתרחק מקמי קרבנא דהבל. ועל דא **ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך** - **לא יעלה עליך** סתם. **לא יעלה עליך** רוחא אחרא לשלטאה בך. ואצטריך ליה לבר נש לאחזאה עובדא דכשרא כמה דיאות, ובההוא עובדא שריא עליה רוח קדישא רוח עלאה לאתקדשא ביה. אתא לאתקדשא - מקדשין ליה, דכתיב **והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני יהו״ה**.

כתיב **ומעץ הדעת טוב ורע** - ומה על דא גרים אדם מיתה בעלמא - מאן דאחזי עובדא אחרא דלא אצטריך, על אחת כמה וכמה! שור וחמור אוכחן. מסטרא דא אקרי שור, ומסטרא דא אקרי חמור. ועל דא כתיב **לא תחרוש בשור ובחמור יחדו** - לא תעביד ערבובייא כחדא בגין דאתער לאתחברא סטרא אחרא כחדא לאבאשא עלמא. ומאן דפריש לון - אסגי שלמא בעלמא. אוף הכא מאן דפריש לון בההוא גוונא - כמה דאמרו דלא אשתכח שוע

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פז עמוד א

טווי ונוז כחדא - האי בר נש אסגי שלמא עליה ועל כל עלמא.

קרבנא דקין הוה פשתים, וקרבנא דהבל הוה צמר. לאו דא כדא ולאו דא כדא. רזא דמלה **קין** - כלאים הוה; ערבוביא דלא אצטריך. סטרא אחרא דלא זינא דחוה ואדם. וקורבניה מההוא סטרא קא אתיא. **הבל** - מזינא חדא דאדם וחוה. ובמעהא דחוה - אתחברו אלין תרין סטרין. ובגין דאתחברו כחדא - לא אתיא מנייהו תועלתא לעלמא ואתאבידו. ועד יומא דין סטרא דלהון קיימא. ומאן דאחזי גרמיה בעובדא דחבורא דא - אתער עליה אינון סטרין כחדא ויכיל לאתזקא, ושארי עלוי רוחא אחרא דלא אצטריך.

וישראל - בעאן לאתערא עלייהו רוחא קדישא למהוי קדישין לאשתכחא בשלמא בעלמא דין ובעלמא דאתי - כתיב **ולבש הכהן מדו בד** (ויקרא ו ג), **ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור** (ויקרא טז ד) - אמאי אקרי **בד** יחידאי? בגין דלא בעי לחברא להאי פשתים באחרא. ועל דא לא כתיב "מדו פשתים" אלא **בד** יחידאה.

וכהנא - אמאי איהו בעי לאתחזאה בהאי? אלא אלין מאני בד בעי לאתחזאה בהו על מזבח העולה כד הוה מפני קיטמא דדשנא דעולה - דהא עולה מסטרא דעכו"ם והרהורא בישא קא אתיא, ובג"כ בעי לאתחזאה בהו בלחודייהו ולא בערבובייא כמה דאמרן בגין דיתכפר ליה לבר נש כל אינון חובין דאתיין מההוא סטרא. וכד עייל למקדשא - אתר דשלימו אשתכח וכל אינון פולחני דשלימותא. אע"ג דאתחברו - לית לן בה כמה דאמרן בציצית בגין דתמן אשתכחו ואתחברו כל אינון זיינין דלעילא, וכל אינון מאני מקדשא משתכחין ביה כמה זיינין משניין דא מן דא, וכלהו אתכלילו תמן כגוונא דלעילא.

זכאין אינון ישראל דקב"ה יהיב להו אורייתא דקשוט, אורייתא דמהימנותא, וריחם להו מכל שאר עמין עכו"ם דכתיב **אהבתי אתכם אמר יהו"ה**!

פתח ר' חייא אבתריה ואמר **כי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וגו'. ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים ליהו"ה** כד.
כי תבאו אל הארץ - הא אוקמוה חברייא, אבל תא חזי דהא אילנא לא עביד פירין אלא בארעא. וארעא אפקי להון ואחזי ההוא איבא לעלמא. וארעא לא עבדא פירין אלא מגו חילא אחרא דעלה. כמה דנוקבא לא עבדא פירין אלא מגו חילא דדכורא. וההוא איבא לא אשתלים באשלמותא עד תלת שנין, וחילא לא אתפקדא עליה לעילא עד דאשתלים. בתר דאשתלים - אתפקדא עליה חילא וארעא אתתקנת ביה. דהא עד תלת שנין ארעא לא אתתקנת ביה ולא אשתלימת עמיה. בתר דאשתלים ואתתקנו כחדא - כדין הוא שלימותא.

תא חזי נוקבא עד ג' זמנין דאתעברת איבא דמעהא - לא אשתלים. בתר ג' עידואן - נוקבא אתתקנת בההוא איבא ואסתכמו כחדא. כדין ההוא איבא שלימו דכלא ושפירו דכלא. בתר דנפק עד ג' שנין - לא אית ליה חילא לעילא, דהא כדין אשתלים בשולא דיליה. לוי אתרעי מכלא, תליתאה לאמיה, דאתתקנת ביה ואתבסמת בהדיה. בתר ג' שנין אתפקדת עליה חילא עלאה לעילא.

ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים - מאי **קדש הלולים**? תושבחן לשבחא ליה לקב"ה. עד הכא. מכאן ואילך רזא דמלה דבשנה

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פז עמוד ב

הרביעית מזדווגת כנסת ישראל לקב"ה והלולא חד אשתכח, דכתיב **קדש הלולים** - הלולא וחדווא בזמנא חדא. מאי **שנה הרביעית**? דא קב"ה. ותנינן **שנה הרביעית** דא כנסת ישראל דאיהי קיימא רביעאה לכורסייא. וכלא חד! דהא כדין קב"ה מזדווג בה בכנסת ישראל וכדין היא 'קדש', והלולא קדישא אשתכח. וכדין חיילין אתמנן על עלמא על כל מלה ומלה כדקא חזי ליה. מכאן ולהלאה מתברכאן כלהו ושארי למיכל; דהא כלהו בשלימותא דכלא, בשלימותא דעילא ותתא.

ועד לא אשתלים בכלא מתתא ומעילא - אסיר למיכל מניה. ומאן דאכיל מניה כמאן דלית ליה חולקא בקב״ה ובכנסת ישראל. דהא ההוא איבא בלא רשותא עלאה קדישא קיימא (דלא שארי עליה עד דישתלים), ובלא רשותא תתאה דהא לא אתבסמת חילא דארעא ביה. וההוא דאכיל מניה אחזי גרמיה דלית ליה חולקא לעילא ותתא. ואי בריך עליה - ברכה לבטלה הוא ! דהא קב״ה עד כאן לא שרייא עלוי ולית ביה חולקא. רחמנא לישזבינן מאינון דלא משגיחין ליקרא דמאריהון.

זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי - עלייהו כתיב **ואורח צדיקים כאור נגה**, בגין דבההוא זמנא יסתלק חויא דשריא בנוקבא בקדמיתא וייתי דכורא למשרי באתריה כד בקדמיתא, וכלא יהא שלים:

תאנא בזמנא דזכאה שארי בעלמא וכו׳ עד **צדיק כתמר יפרח** - [מאמר זה כבר מובא בפרשת ויקרא מדף י״ד ע״ב עד דף ט״ז ע״א]

רבי יוסי פתח קרא ואמר **לא תאכלו על הדם** (ויקרא יט כו) . הא בכמה אתר אוקמוה חברייא וכל הני קראי אבתריה, וכל חד וחד באתגליא. אבל האי קרא אית לאתערא ביה דכתיב **מפני שיבה תקום וגו׳** (ויקרא יט לב) . **מפני שיבה** - שיבה דאורייתא סתם. **תקום** - דבעי בר נש למיקם בקיומא מכאן דבעי בר נש למיקם מקמי ספר תורה. והכי רב המנונא סבא כד הוה חמי ספר תורה הוה קם מקמיה ואמר **מפני שיבה תקום**. כגוונא דא בעי בר נש למיקם בקיומיה לקמיה סבא בגין דאיהו קאים בקיומא קדישא עלאה, ורמז לכהנא עלאה קדישא דכתיב **והדרת פני זקן** דאיהו בעלמא.

אמר רבי שמעון מכאן רמז לתורה שבכתב ורמז לתורה שבעל פה. ותו תנינן, האי קרא לדרשה הוא דאתא - **מפני שיבה תקום** - כמה דאתערו ביה חברייא **מפני שיבה תקום** - אזהר ליה לבר נש עד לא יסתלק בסיבותא דיקים בקיומא טבא בעלמא בגין דדין הוא הדורא ליה. אבל לסוף יומוי - לית שבחא ליה לבר נש כל כך כד איהו סיב ולא יכיל למהוי ביש. אלא שבחא דיליה כד איהו בתוקפיה ואיהו טב. ושלמה מלכא צווח ואמר **גם במעלליו יתנכר נער וגו׳** (משלי כ יא) . כגוונא דא כתיב **וזכור את בוראיך בימי בחורותיך**.

א״ר אלעזר ודאי ארחא דא מתקנא קמן, והאי אורחא דקב״ה הוא ! פתח ואמר **כי יודע יהו״ה דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד** (תהלים א ו) . מאי **כי יודע יהו״ה** ? אלא קב״ה יודע ואשגח בארחא דצדיקייא לאוטבא להו ולאגנא להו, והוא אזיל קמייהו לנטרא להו. ובגין כך מאן דנפיק לארחא בעי דלהוי ההיא ארחא דקב״ה וישתתף ליה בהדייהו. ובגין כך כתיב **כי יודע יהו״ה דרך צדיקים. ודרך רשעים תאבד** - היא מגרמה, בגין דקב״ה לא

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)

דף פח עמוד א

אשתמודע ליה להוא ארחא דלהון ולא אזיל בהדייהו. כתיב ׳דרך׳ וכתיב ׳ארח׳ - מה בין האי להאי ? אלא **דרך** דשאר קרסולי בני נשא אזלו בה. **ארח** דאיהו אתפתח מן זמנא זעירא. ועל ארחא דא כתיב **וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום**. אמן כן יהי רצון.

ברוך יהו״ה לעולם אמן ואמן. ימלוך יהו״ה לעולם אמן ואמן

רעיא מהימנא

(הדף מכיל רק זוהר ללא רעיא מהימנא)